

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem Martinem Kopou ve věci

žalobkyně: **Top4side s.r.o**
IČ: 4124502
sídlem Lidická 700, 602 00 Brno
zastoupena Mgr. Václavem Voříškem
advokátem se sídlem Pod Kaštany 245/10, 160 00 Praha

proti
žalovanému: **Krajský úřad Jihomoravského kraje**
se sídlem Žerotínovo nám. 449/3, 601 82 Brno

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 9. 2019, č. j. JMK 138131/2019, sp. zn. S-JMK 135421/2019/OD/Šv,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 9. 2019, č. j. JMK 138131/2019, sp. zn. S-JMK 135421/2019/OD/Šv, a rozhodnutí Městského úřadu Židlochovice ze dne 13. 8. 2019, č. j. 100010/2018, se *zrušují* a věc *se vrací* žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný *je povinen* zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení ve výši 11.228 Kč do 30 (třiceti) dnů ode dne právní moci tohoto rozsudku k rukám Mgr. Václava Voříška, advokáta.

Odůvodnění:

I. Podstata věci

1. Městský úřad Židlochovice uznal žalobkyni vinnou ze spáchání dvou přestupků provozovatele vozidel, jejichž řidiči překročili nejvyšší povolenou rychlost v obci. Podle žalobkyně se městský úřad dopustil mnoha procesních i hmotněprávních pochybení.

Jedním z nich je to, že zahájil řízení se žalobkyní coby provozovatelkou vozidla, ač měl dostatek informací k tomu, aby nejprve zahájil řízení proti označenému řidiči. Krajský soud musel posoudit, zda tak žalobkyně namítá důvodně.

II. Skutkové okolnosti a rozhodnutí správních orgánů

2. Řidič dvou vozidel, která provozuje žalobkyně, dne 10. 12. 2017 v 12:35 a dne 4. 2. 2018 v 14:26 v Židlochovicích na ulici Nádražní č. 733 překročil nejvyšší povolenou rychlost v obci. V prvním případě jel po odečtení možné odchylky nejméně rychlostí 68 km/h a ve druhém nejméně 59 km/h.
3. Městský úřad Židlochovice („městský úřad“) žalobkyni vyzval, aby mu ve stanovené lhůtě sdělila totožnost řidiče anebo zaplatila pokutu. Žalobkyně městskému úřadu sdělila, že vozidla řídil její jednatel, V. J. Městský úřad jej proto předvolal k podání vysvětlení. Poučil jej o možnosti podat vysvětlení písemně. Jednatel žalobkyně se sice k jednání nedostavil, ale před jeho konáním zaslal městskému úřadu vlastnoručně podepsané podání. Uvedl, že vozidlo měl v užívání, ale neví o tom, že by se dopustil přestupku. Městský úřad jej následně vyzval ke sdělení, zda předmětná vozidla řídil či nikoliv. Na tuto výzvu již pan J. nereagoval.
4. Městský úřad proto zahájil řízení se žalobkyní. Dne 3. 10. 2018 jí zaslal příkaz. Žalobkyně proti němu podala odpor. Následným rozhodnutím ze dne 13. 8. 2019, č. j. 100010/2018 („rozhodnutí městského úřadu“), městský úřad uznal žalobkyni vinnou ze spáchání přestupku provozovatele vozidla podle § 125f odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích („zákon o silničním provozu“). Uložil jí pokutu ve výši 1.500 Kč.
5. Proti rozhodnutí městského řadu podala žalobkyně blanketní odvolání, které ani později nedoplnila. Žalovaný rozhodnutím ze dne 26. 9. 2019, č. j. JMK 138131/2019, sp. zn. S-JMK 135421/2019/OD/Šv („rozhodnutí žalovaného“), odvolání zamítl a potvrdil rozhodnutí městského úřadu.

III. Žaloba

6. V žalobě žalobkyně vznáší řadu námitek. Nejprve namítá, že přestupkové řízení proti ní městský úřad zahájil nezákonně. Nebyly k tomu podmínky. Městský úřad totiž disponoval sdělením žalobkyně o tom, kdo vozidlo řídil, a písemným vyjádřením jednatele žalobkyně, ve kterém potvrdil, že vozidlo užíval on. Měl proto dostatek podkladů k tomu, aby nejprve zahájil řízení s označeným řidičem vozidla.
7. Městský úřad pochybil také tím, že nevypořádal námitku podjatosti, kterou žalobkyně vznesla v podaném odporu. V odvolání žalobkyně žádala o sdělení osob, které se budou podílet na rozhodování. Tohoto sdělení se jí však dostalo až současně s rozhodnutím žalovaného. Další námitka směřuje vůči tomu, že obecní policie neměla oprávnění k pořizování záznamu. Poslední žalobní námitkou žalobkyně brojí proti nepřiměřené výši částky, k jejíž úhradě městský úřad žalobkyni vyzval před zahájením řízení.

IV. Vyjádření žalovaného

8. Žalovaný s námitkami nesouhlasí. Jednatel žalovaného, kterého označila jako řidiče vozidla, ve svém vyjádření pouze uvedl, že vozidlo měl v užívání. Popřel ale, že by se dopustil přestupku. Přestože jej následně městský úřad vyzval k doplnění jeho podání, na tuto výzvu nijak nereagoval. Městský úřad proto mohl zahájit řízení se žalobkyní coby provozovatelem vozidla.

V. Posouzení věci krajským soudem

9. Žaloba je přípustná. Podala ji oprávněná osoba (§ 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní; „s. ř. s.“) v zákonné lhůtě (§ 72 odst. 1 s. ř. s.). O žalobě krajský soud rozhodl bez jednání, v souladu s § 76 s. ř. s.
10. Žaloba je důvodná.
11. Podstata první žalobní námitky spočívá v tom, že městský úřad porušil § 125f odst. 5 písm. a) zákona o silničním provozu, protože tu nebyly podmínky pro zahájení řízení se žalobkyní coby provozovatelem vozidla.
12. Podle uvedeného ustanovení platí, že obecní úřad obce s rozšířenou působností přestupek podle odstavce 1 projedná, pouze *pokud učinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku*, jehož znaky porušení povinností řidiče nebo pravidel provozu na pozemních komunikacích vykazuje, a (a) nezahájil řízení o přestupku a věc odložil, protože nezjistil skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě, nebo (b) řízení o přestupku zastavil, protože obviněnému z přestupku nebylo spáchání skutku prokázáno.
13. Toto ustanovení vyjadřuje *subsidiaritu odpovědnosti za přestupek provozovatele vozidla vůči odpovědnosti jeho řidiče za přestupek* (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 11. 2014, č. j. 1 As 131/2014-45). To znamená, že dříve než správní orgán zahájí řízení o přestupku s provozovatelem vozidla, má povinnost pokusit se zjistit skutečného pachatele přestupku. Prvním krokem, který za tímto účelem musí podniknout, je poučení provozovatele vozidla o možnosti sdělit údaje o totožnosti řidiče (§ 10 odst. 1 písm. d) zákona o silničním provozu]. V závislosti na reakci provozovatele může být toto poučení jediným krokem, který správní orgány budou muset učinit před vyvozením odpovědnosti provozovatele.
14. Z judikatury plyne, že označení konkrétního řidiče provozovatelem vozidla obvykle nestačí k zahájení řízení proti tomuto řidiči. Ovšem doznání řidiče ke spáchání přestupku v rámci podání vysvětlení lze považovat za dostatečný podklad pro zahájení přestupkového řízení vůči tomuto řidiči, nejsou-li důvody pochybovat o jeho věrohodnosti (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 4. 2019, č. j. 1 As 406/2018-34, bod 18). Ve věci řešené uvedeným rozsudkem provozovatel označil za řidiče sebe sama. Nejvyšší správní soud pak konstatoval: „Správní orgán I. stupně neměl důvod o věrohodnosti sdělení stěžovatele jakkoliv pochybovat, neboť *se jeví jako pravděpodobné, že vozidlo v posuzované době užíval jeho provozovatel*. Jiná by ovšem byla situace, v níž by provozovatel vozidla označil jako řidiče v době spáchání přestupku jinou osobu. Pak by bylo namístě ještě před zahájením řízení o přestupku tuto osobu kontaktovat a vyzvat ji k podání vysvětlení, a pokud by tato osoba nebyla kontaktní, případně by podání vysvětlení odmítla, správní orgán by řízení proti takové osobě odložil a zahájil řízení o přestupku provozovatele vozidla“ (zdůraznění doplnil krajský soud).

15. Doznání k tomu, že určitá osoba řídila auto, ovšem podle krajského soudu není nezbytným předpokladem k zahájení řízení o přestupku proti této osobě. Jako příklad lze uvést rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 5. 2020, č. j. 2 As 293/2018-25. Provozovatelem vozidla byla v tomto případě autopůjčovna, která na výzvu správnímu orgánu sdělila totožnost osoby, která měla v době spáchání přestupku auto vypůjčené. Nejvyšší správní soud konstatoval, že provozovatelka v tomto případě „vznesla zcela plausibilní tvrzení, že předmětné vozidlo v době spáchání přestupku pronajala jiné osobě, přičemž ta tak v předmětné době mohla být řidičem vozidla, a tedy i přestupcem.“ Dospěl pak k závěru, že „[p]okud měl tedy magistrát údaje o totožnosti osoby, které vozidlo provozovatel pronajal, a bylo zjevné, v čem mělo protiprávní jednání spočívat, kdy, kde a za použití jakého vozidla, měl jasné informace pro zahájení řízení o přestupku a další vysvětlení ze strany řidiče nebylo ve smyslu § 60 odst. 1 zákona o přestupcích nezbytné. Lze totiž důvodně předpokládat, že toto vozidlo označený řidič řídil i v době spáchání přestupku. Primární povinností správních orgánů je však vždy zjistit skutečného pachatele přestupku, k čemuž musí provést nezbytné kroky, a pouze pokud tak nelze na základě zjištěných indicií učinit, až následně mohou projednat přestupek s provozovatelem vozidla“ (zdůraznění doplnil krajský soud).
16. Krajský soud má za to, že v případě žalobkyně je situace podobná. Pokud právnická osoba správnímu orgánu sdělí, že její vozidlo v rozhodné době užíval její jednatel, a ten to také následně potvrdí, není důvod mít pochybnosti o věrohodnosti takového sdělení.
17. Pro zahájení řízení o přestupku postačuje, že správní orgán disponuje informacemi nasvědčujícími spáchání přestupku určitou osobou. *Těmito informacemi městský úřad disponoval.* Žalobkyně městskému úřadu na jeho výzvu podle § 125h odst. 6 zákona o silničním provozu sdělila, že vozidla v době přestupků měl v užívání její jednatel – pan J. Ten to pak v písemném podání vysvětlení potvrdil. Je pravdou, že neuvedl výslovně, že vozidlo řídil. *Ovšem skutečnost, že jednatel společnosti měl v době spáchání přestupku v užívání její vozidlo, činí pravděpodobným závěr, že toto vozidlo také řídil.* Zda tomu tak skutečně bylo, by již bylo předmětem správního řízení vedeného proti němu. V tomto případě nebyl důvod k tomu, aby městský úřad označeného řidiče vyzýval k odstranění vad jeho podání, ve kterém přiznal, že vozidlo žalobkyně v předmětné době užíval. Nerozhodné je také to, že v podání vysvětlení uvedl, že neví o tom, že by se dopustil přestupku. Jak správně namítá žalobkyně, posouzení viny za spáchání přestupků je již věcí zahájeného správního řízení.
18. Městský úřad tedy v tomto případě měl reálnou možnost zjistit totožnost přestupce. Měl s ním proto vést řízení o přestupku dříve, než zahájil řízení se žalobkyní. Pokud to neudělal, porušil § 125f odst. 5 zákona o silničním provozu. V důsledku toho se žalovaný dopustil podstatné vady řízení, která mohla mít vliv na zákonnost jeho rozhodnutí o věci samé.
19. Dalšími žalobními námitkami se krajský soud pro nadbytečnost nezabýval. Z judikatury sice plyne, že obsahuje-li žaloba proti rozhodnutí správního orgánu více námitek, které jsou skutkové či právně oddělitelné, správní soud je vždy přezkoumá, má-li jejich řešení význam pro další řízení a rozhodnutí ve věci (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 2. 2008, č. j. 7 Afs 212/2006-74, č. 1566/2008 Sb. NSS). V tomto případě by ovšem vypořádání zbylých námitek pro další řízení význam nemělo.

Městský úřad pochybil při samotném zahájení řízení proti žalobkyni. Tuto vadu však nelze odstranit. V souladu s § 125g zákona o silničním provozu již městský úřad nemůže dodatečně zahájit řízení o přestupku s řidičem vozidla. Přestupkové řízení vedené s žalobkyní proto bude muset zastavit.

VII. Závěr a náklady řízení

20. Krajský soud z výše uvedených důvodů zrušil rozhodnutí žalovaného i rozhodnutí městského úřadu pro podstatné porušení ustanovení o řízení před správním orgánem, které mohlo mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé [§ 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s. ve spojení s § 78 odst. 3 s. ř. s.]. Věc vrátil k dalšímu řízení žalovanému (§ 78 odst. 4 s. ř. s.).
21. Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně byla ve věci úspěšná, proto jí vzniklo právo na náhradu nákladů řízení vůči žalovanému. Výrokem II. tohoto rozsudku soud uložil žalovanému povinnost zaplatit žalobkyni do třiceti dnů od právní moci rozsudku náhradu nákladů řízení o žalobě v celkové výši 11.228 Kč. Tato částka se skládá ze zaplaceného soudního poplatku 3.000 Kč za podání žaloby, z částky 6.200 Kč za dva úkony právní služby zástupce žalobkyně Mgr. Václava Voříška, spočívající v přípravě a převzetí věci podle § 11 odst. 1 písm. b) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb č. 177/1996 Sb. („advokátní tarif“) a podání žaloby podle § 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu. K tomu je třeba připočíst paušální náhrady hotových výdajů podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu za dva úkony právní služby po 300 Kč a daň z přidané hodnoty ve výši 1.428 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení podat kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu. *Nejvyšší správní soud kasační stížnost proti tomuto rozsudku odmítne pro nepřijatelnost, pokud nebude svým významem podstatně přesahovat vlastní zájmy stěžovatele.* V řízení o kasační stížnosti musí stěžovatele zastupovat advokát. To neplatí, pokud má stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které se vyžaduje pro výkon advokacie.

Brno 28. července 2021

Martin Kopa, v. r.
samosoudce